

Rijksoverheid

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

 Beleidskompas

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Jeugdigen in gesloten instellingen, belangenorganisaties van jeugdigen, jeugdhulpaanbieders, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, vertrouwenspersonen, de rechtspraak, VO-raad, scholen voor residentieel onderwijs, gemeenten, VNG en de Vereniging van Jeugdrechtsadvocaten.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, jeugdigen met ervaring in gesloten jeugdhulp, jeugdhulpaanbieders, consortium kleinschaligheid, NJI, RSJ

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

In het kader van het wetsvoorstel hebben een pré-consultatie en een internetconsultatie plaatsgevonden. Als voorbereiding van het schrijven van dit conceptbesluit is gesproken met jeugdigen die ervaring hebben met verblijf in de gesloten jeugdhulp. In aanloop van de consultatie van deze conceptwijziging van het Besluit Jeugdwet heeft al een bespreking met Jeugdzorg Nederland plaatsgevonden.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Geconstateerd is dat de rechtspositie van jeugdigen in de gesloten jeugdhulpinstellingen onvolledig geregeld is hetgeen de rechtpositie van jeugdigen verzwakt.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De huidige regelgeving op het gebied van gesloten jeugdhulp biedt veel beleidsruimte bij de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen, waardoor deze maatregelen soms te snel en te verschillend worden toegepast.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

Dat is niet kwantitatief uit te drukken. Veel jeugdigen die in de gesloten jeugdhulp verbleven hebben, hebben dat als repressief ervaren.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Op dit moment bevat het besluit Jeugdwet geen nadere eisen voor de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. De ZonMw studie Gedwongen zorg (2014) bevatte voor de gesloten jeugdhulp het advies om de rechtspositie van jeugdigen in de gesloten beter te regelen.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zonder overheidsinterventie worden er geen nadere voorwaarden en eisen gesteld aan de veiligheid binnen gesloten jeugdhulpinstellingen en aan de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen. Dat zou ten koste gaan van de rechtspositie en rechtsbescherming van jeugdigen in de gesloten jeugdhulp. Niets doen betekent ook dat de breed gedragen doelstelling van minder vrijheidsbeperking in de gesloten jeugdhulp niet ondersteund wordt.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

In de eerste plaats heeft dit besluit als doel om de rechtspositie en rechtsbescherming van jeugdigen in gesloten instellingen te verbeteren. Binnen deze doelstelling wordt in het bijzonder beoogd om vrijheidsbeperking van jeugdigen zoveel mogelijk te voorkomen.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Een betere rechtspositie en minder vrijheidsbeperking moeten bijdragen aan een meer effectieve jeugdhulp.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Aanpassing van wet- en regelgeving.

Deskundigheidsbevordering van de jeugdhulp.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

In vervolg op het wetsvoorstel rechtspositie gesloten jeugdhulp een aanscherping van de regels voor de voorwaarden waaronder en de wijze waarop vrijheidsbeperking mag worden toegepast in een instelling voor gesloten jeugdhulp.

Zorgen dat medewerkers in de gesloten jeugdhulp het nee, tenzij principe zich eigen maken, d.w.z. dat zij bewust de inzet van vrijheidsbeperking afwegen tegen de vragen of er geen minder bezwarende alternatieven zijn, de toepassing proportioneel is en naar verwachting effectief.

- c) Wat is de beleidstheorie per kansrijke beleids optie?

Meer regulering van de voorwaarden waaronder vrijheidsbeperkende maatregelen toegepast mogen worden versterkt de rechtspositie van jeugdigen en stimuleert het terugbrengen van vrijheidsbeperkende maatregelen.

Meer kennis en bewustzijn zullen de medewerkers helpen minder (snel) vrijheidsbeperkende maatregelen toe te passen.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Betrokken jeugdigen:

De rechtspositie en de rechtsbescherming van de betrokken jeugdigen wordt verbeterd. Het besluit moet ertoe bijdragen dat jeugdigen minder in hun vrijheden worden beperkt.

Medewerkers in gesloten jeugdinstituten:

Het besluit biedt concrete handvatten ten aanzien van de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen en biedt mogelijkheden voor maatwerkoplossingen.

- b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten?

Tijdens de consultatie wordt het conceptbesluit voorgelegd aan de IGJ voor een toezicht- en handhavingstoets, wetgevingskwaliteitstoets (door JenV) en aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Om nadere eisen en voorwaarden te kunnen stellen aan de veiligheid in gesloten jeugdhulpinstellingen en aan de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen is wijziging van regelgeving noodzakelijk.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [Doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);

De nadere regels geven de medewerkers van instellingen voor gesloten meer houvast in het weten wat wel en niet is toegestaan als het gaat om vrijheidsbeperking dan de huidige wet die veel ruimte laat voor naar eigen inzicht handelen.

- Uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));

De uitvoerbaarheid raakt vooral de aanbieders van gesloten jeugdhulp en hun medewerkers. Bij het opstellen van de nadere regels hebben we ter voorbereiding gesproken met hun werkgroep veldvormen terugdringen vrijheidsbeperkende maatregelen met het oog op de uitvoerbaarheid

Ook voert de IGJ een toezichts- en handhavingstoets uit en toetst het Adviescollege Toetsing Regeldruk de uitvoerbaarheid als het gaat om de regeldruk.

- Brede maatschappelijke impact?

In de conceptwijziging is rekening gehouden met administratieve lasten en uitvoerbaarheid. Voorafgaand aan deze consultatie hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden met Jeugdzorg Nederland en enkele jeugdhulpaanbieders.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

De conceptwijziging brengt geen noemenswaardige risico's met zich.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Na inwerkingtreding zal de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd toezicht houden op de uitvoering van de wijzigingen.